

A könny

Időpont: Szentháromság utáni 10. vasárnap, 1956. augusztus 5.

Alapige: Lukács 19,41-48.

És mikor közeledett, látván a várost, síra azon. Mondván: Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, a mik néked a te békességedre valók! de most elrejtettek a te szemeid elől. Mert jönnek reád napok, mikor a te ellenségeid te körülted palánkot építenek, és körülvesznek téged, és mindenfelől megszorítanak téged. És a földre tipornak téged, és a te fiaidat te benned; és nem hagynak te benned követ követ; mivelhogy nem ismerted meg a te meglátogatásodnak idejét. És bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik adnak és vesznek vala abban, Mondván nekik: Meg van írva: Az én házam imádságnak háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek. És tanít vala minden nap a templomban. A főpapok pedig és az írástudók és a nép előkelői igyekeznek vala őt elveszteni: És nem találták el, mit cselekedjenek; mert az egész nép ő rajta függ vala, reá hallgatván.

A felolvasott szent lecke virágvasárnapi történet. Az eseményekben oly gazdag ünnep történetéből két jelenetet állít szemünk elé: Jézusnak az Olajfák hegyén mondott fájdalmas próféciját és a szenvedélyes templomtisztítást. Az egész szakaszban a legfontosabb vers a 41.: Mikor közeledett, látván a várost, síra azon. Nemcsak az elbeszélésben ez az események kezdete, hanem a valóságban is ebből ered minden, ami azután következik. A fájdalmas prófécia és a szenvedélyes templomtisztítás csak következménye annak, hogy Jézus sírva fakadt az Olajfák hegyén.

1. Minden könny megállító hatalom.

Tulajdonképpen nagyon jelentéktelen valami a könny. A dolgokat ugyanis mi rendszerint a ritkaság mértékével mérjük. Minél ritkább valami, annál drágább és fontosabb, minél gyakoribb, annál olcsóbb és jelentéktelenebb. Kell-e arról beszélnem, hogy e világban milyen gyakori a könny? Mindennek dacára a valóságban mégis valami csodálatos hatalma van a könnynek. Megállítja az embert. Milyen nehéz például az utcán elmenni egy maszatos arcú, síró kisgyermek mellett úgy, hogy ne álljunk meg és ne kérdezzük meg: Miért sírsz, gyermekem? Vagy mikor egy temetési menet vonul végig az utcán, miért áll félre minden szembejövő jármű, bármilyen sietős is az útja, miért halkítja le beszédét a lehangosabb ember is, miért veszi le kalapját tisztelettudóan a leggőgösebb is? Bizonyos, hogy Halál Őfelségének jár elsősorban ez

a tisztelet, de azért benne van ebben a tiszteletben a koporsó után lehajtott fejjel bandukolók szeméből alápergő könnyeknek is a megállító hatalma. Figyeljük meg, hogy a kíséret nélküli hullaszállító kocsinak nem jár ki ugyanaz a tisztelet, mint a gyászmenetnek. A könny nélküli halál nem állít meg, csak a megsiratott halál.

Vagy gondolj olyan esetekre, mikor sírva kért tőled valaki valamit. Amíg csak kért, kemény szívvel utasítottad el. Mikor érvelni kezdett, hidegen vitatkoztál vele. De mikor utolsó érvül egy könnycsepp futott végig az arcán, akkor egyszerre elfogott valami kellemetlen érzés. Nagyon nehéz elutasítani egy síró ember kérését.

Ha minden könnynek van megállító hatalma, hogyan lenne akkor ilyen hatalma a Jézus könnyének! Akármilyen sietős is a dolgod, akármivel van is tele most a fejed és a szíved, állítson meg téged a Jézus könnye s kényszerítsen figyelni Reá!

2. A könnynek azért van ilyen méltósága, mert minden könny ünnepélyes protestáció, még pedig ennek a szónak mindkét értelmében. Úgy is, mint tiltakozás és úgy is, mint biznyságtétel. Protestálok a könnyeimmel. Tiltakozom az ellen a világ ellen, mely fájdalmat okoz nekem s biznyságot teszek arról, hogy, mint Isten teremtménye, egy olyan világból származom, ahol nincs könny, mert nincs szenvedés. A könny tiltakozás minden életcsönkítés ellen és biznyságtétel a teljes élet után való vágyról. Ha a fenyőfát megcsönkítom, kijön belőle a gyanta, ha a szőlővenyigét visszametszem, kibuggyan belőle a tiltakozás könnycseppje.

A könny tehát eredete szerint tulajdonképpen egy állampolgársági bizonyítvány. Igazolója annak, hogy itt csak jövevény vagyok s hazám a könnymentes menny. A könnyező emberre azzal a kíváncsisággal, érdeklődéssel és tisztelettel nézünk, mint egy idegen állampolgárra, egy más világ idetévedt lakójára.

Ha minden könnynek van ilyen leleplező, a legbensőbb dolgokat eláruló, örökkévalóságba átnyúló jellege s ezért adózik tisztelettel neki az ember, hogyan kellene akkor tisztelettel adózni a Jézus könnyének! Ne csak állj meg tehát a könnyező Jézus előtt, hanem figyelj fel tisztelettel arra is, amiről a Jézus könnye biznyságot tesz!

3. Jézus könnye nagy felszabadítás a sírásra.

Van valami csodálatos ellentét a könnyek értékelésében. A más könnyét tiszteletben tartja az ember, a magáét azonban szégyenli. Van ebben valami a lelki szeméremérzethől, mely titokként akarja kezelni az emberi szív legmélyén felgyülemlett érzéseket, valójában azonban azért szégyenli, mert gyengeségnek tekinti. A más könnyét a másvilág állampolgári bizonyítványának tekinti, a sajátját szégyennek tartja.

Pedig hát, ha valaki, akkor Jézus nem volt gyenge. Ha valaki egész férfi volt, akkor Ő az volt. Tudott uralkodni magán. Pilátus udvarában kicsúfolják, leköpdösik, megkorbácsolják..., de Ő uralkodik magán. A fájdalmak útján összeroskad a kereszt alatt, hullanak töviskoronás fejéből a vércseppek a porba, de könnye mégsem hull alá. A kereszten embertelen kínok között szenved, sóhajt, kiált, de sírni nem látja őt senki. Ha Jézus azt tartotta volna, hogy a könny gyöngeség, akkor sosem sírt volna. Hogy azonban sírt, az azt jelenti, hogy neked is szabad sírnod. Másképp nézhetsz könnyeidre. Könnyeid azt jelenthetik, hogy nem tudsz beleszokni e világba s vágyódsz vissza a másik hazába. Senkinek sincs joga ujjal mutatni rád s azt mondani: Nézzétek! Meglett ember, férfi és mégis sír!

4. Jézus könnye azonban el is kötelez.

Jézus megengedi, hogy magam fölött sírjak. Nem tekinti lázadásnak Isten ellen a szenvedő ember könnyeit. Ő maga azonban sohasem sírt önmaga fölött. Virágvasárnap is ott van előtte a kínos kereszthalál, már csak öt nap választja el tőle, de ezért egyetlen könnyet sem ejt. Minden könnye másokért hull.

Tudok-e én sírni mások szenvedése fölött? „Mikor Jézus közeledett, látván a várost, síra azon.” Tudok-e én olyan közel kerülni másokhoz, hogy meglássam a saját örömöm, vagy akár a saját fájdalmam közepette is a mások szenvedését, hogy mi másnak fáj, nekem is fájjon, sőt amin más maga még nem is tud sírni, én már afölött is tudjak sírni? Jézus virágvasárnapi könnye tudniillik ezt jelenti. Jézus könnye nem azt kérdezi: Van-e pénzed a mások szenvedésére, hanem ezt: Van-e könnyed mások szenvedése láttára?

Ezek a mások nem csupán a hozzátartozók. Az természetes, hogy azok szenvedései az én szenvedéseim is. Jézus virágvasárnapi könnyei Jeruzsálem fölött egy nemzet sírjába hullanak. Egyházunk épp azért veszi ezt az ígét a Szentháromság utáni 10. vasárnapra, mert ezen a vasárnapon emlékezik meg arról, hogy Jézus virágvasárnapi jövendölése a 70. év augusztus 10-én bekövetkezett s Titus csapatai Jeruzsálem fölött végrehajtották Isten ítéletét. Csak a templom alapfalai és a város három tornya maradt meg, különben nem maradt kő kövön. Kereken egy millió ember pusztult el. Ismered-e te a honfiú könnyeit? Sírtál-e már magyar népünk fölött? Kisajtott-e már szemedből könnyet más nép nyomorúsága?

Jézus nem csupán egy előre látott nemzeti szerencsétlenség fölött sír. Panaszából világos, hogy ennek oka miatt sír. Azért, hogy népe elpártolt Istentől, nem ismerte meg meglátogatásának idejét, ellene szegült a kereső isteni szeretetnek, megáltalkodott bűneiben s ezzel kihívta maga ellen Isten ítéletét. Tudsz-e sírni mások bűne fölött? Vagy csak bosszankodni tudsz miatta? Könnyekig megráz-e az a tudat, hogy körülötted emberek a kárhozatba rohannak,

vagy közömbösen hagy mindez? Pál sírva fakadt római börtönében, mikor Isten ellenségeire gondolt. /Fil. 3,18-19./

5. Jézus sírása azonban nem szentimentális hangulat, hanem indító erő is.

A szentimentális könnyek tétlen ellágyulásra vezetnek, Jézus könnyei ellenben akcióba lendítenek, segítségre kényszerítenek. Ezért olyan lendületes a virágvasárnapi történetnek ez a szakasza. Már maga az elhangzott prófécia is hatalmas tett, hát még ami utána következik, a templomtisztítás! Könnyező szeme villámokat szór, panaszos ajka úgy harsog, mintha ütközetre vezénylő kürtszó lenne s kezében csattog az ostor.

Mindegyik könny annyit ér, amennyi mentő szeretet van mögötte s minden könny mögött annyi mentő szeretet van, amennyi mentő cselekedet következik utána. Ha egyszer csak 12 embernek a szívére nehezednék ebben a gyülekezetben a gyülekezet mozdulatlansága, a kárhozat felé sétáló emberekre váró rettenetes sors, az egyház romlottsága..., de amúgy igazában, hogy nemcsak tudnának, hanem kénytelenek is lennének sírni a latrok barlangjává lett emberi szív és földi templom fölött, micsoda csodálatos lélekébredés és egyháztisztítás lenne ebből! Miért ne lehetnél te is ezek közül egy?

6. Jézus könnye végeredményben mégis a kegyelem hirdetője.

Dacára minden ítéletes jellegének, mégis a kegyelem hirdetője. Arról beszél, hogy Jézusnak szívügye a váltság, az én váltságom is. Nem tudja érzéketlenül és tétlenül nézni, mint rohan a bűnös a vesztébe. Ezért van könnye fölötte, korbácsa reá s ezért van a keresztye is érette. Akinek mindez nem használ, aki nem használja fel a kegyelmi időt, nem ismeri meg a meglátogatás idejét, akit Jézus könnye csak egy csodálkozó pillanatra tud megállítani, azután továbbhalad a kárhozat felé, akinél a megtisztított templomba visszalopakodnak a kiűzött lélekrablók, annál azután elrejtetik a kegyelem és nyilvánvalóvá lesz az ítélet. Jézus könnyel a szemében és korbáccsal a kezében áll meg ma efölött a gyülekezett fölött is. Ma még ébreszteni és menteni akar.

Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, amik néked a te békességedre valók, amíg el nem rejtőzik a mentő kegyelem a te szemeid előtt! Ámen.